

N° 51.

Birmdeenâ 19. Dezember

1866.

Cetfchemmes sinnas.

No Rihgas. Schinni gaddâ tē Rihgâ attal iszehluschees jauni laika-raksti jeb awises, no kurreem weena arri irr preesch Latweescheem, jeb Latweeschu walloda. Mahzitajs Brannschweig isdohd schinni Dezembra mehnest eesahdams mehneschu grammatinas, kas sauzamas: „Draugs un beedris.“ Schahs maksahs 2 rublus par gaddu. Tad tas pats Mahzitajs isdohd arri Wahzu awises, diwi reises par neddetu, kas sauzamas: „Rigaer Blätter,“ — fur runna par politifu un dohd daschas zittas derrigas sinnas un mahzibas. Maksâ par gaddu 4 rub. Drifketajs G. Plates isdohd Wahzu neddetas lappu, to sauz „Libelle,“ fur lassami jauki stahsti un pamahzishanas pahr daschadahm leetahm. Maksâ par gaddu tē Rihgâ 2 rub., par posti 2 rub. 60 kap. Bes schahm awisehm wehl weena politikas lappa pa mahzisti jaunâ gaddâ sawu zellu usnems, kam wahrds: „Zeitung für Stadt und Land.“ Ta isees 2 reis pa neddetu un maksahs 3 rub. 50 kap. Tē nu lasstajeem to iswehletees deesgan.

— Tas Italias kungs Bordato, kas nesenn tē israhdija skaisito Benedijas pilsehtu, taggad attal rahda wezzo Rohmas pilsehtu. Kam us ta waktas un 50 kapeifu nam schehl, tas tē itt jauki dabbu redseht uu isstattitees to wezzalo pilsehtu pasaulē, ar wiffahm sawahm pillehlm, zilladelehm un daudj zitteem jaukumeem. Tē arri reds pahwestu Piu paschu, fur tas sehsh ar saweem taggadejeem kardinaleem, wiffâ sawâ gohdibâ. Schi skattishanas-weeta taggad irr paschâ pilsehtâ, leelâ smiltschu-celâ, tai mahjâ, kam N° 3.

No Sibirijos. Taggad attal kahdas plajcha-

kas sinnas nahluschas pahr to dumpi, us to bij sazehluschees tee pee Baital-esera aisdsihtu Pohki, — kuru dumpja prozessi Irkutskas kara-teesa drihs pahbeigschoht. Weenigi tad til warrejuse wiannu nodohma isdohstees, kad teem 800 dumpineekeem buhtu isdewees ar saweenotu spehtu Poffalsku panemt, tohs dampfluggus us Baital-esera nonemt un ar teem us Mongolu-semmi aisbeht. Bet tee isdallijahs masos pulzinds, to kasaki ar zitteem saldteem drihs apstahja un us padohschanahs peespeeda. Weens leelaks pulks jau bij aisgabjis, ta til 20 werstes ween wehl bij lihds Poffalsku, bet 3 deenas wianni paschi pasaudeja strihdamees, kâ wiannu pullu buhschoht nosault un kureschs buhschoht par to waddonu buht. Bet arri schai trakai eedohmai drihs bij gals. Kahdu Burehtu, wahrâ Bubejew, un kasaku Njabow Pohki bij peespeeduschischohs waddiht us turreni, fur schee gribbeja. Bet schee winnus waddija us tahdahm weetahm, fur kasaku stanzijas bija, kas tad scheem eerohschus no-nehma un paschus sawangoja; bet abbus schohs waddonns Pohki sawas dusmas nokahwa. Waldischana scho nokautu familijas taggad apgahda.

Ahrsemmes sinnas.

No Wahzsemmes. Fur arween wehl wiffas pee seemeta Wahzsemmes puffes peederrigas walstes pilnâ darbâ, sawu seemeta beedribu eetaisht un peederrigus lilkumus doht. Salschu kehnihsch lihds ar sawu krohna-mantinecku nesenn bijis Berline, Pruhshu kehniau apmekleht un teizis, ka taggad buhschoht Pruhscheem un tai jaunai beedribai tilpat ustizzigs buht, kâ lihds schim Gbstreikeem un tai wezzai wahzu walstu beedribai. — Gbstreikeem darbs ar sawahm

runnas-deenahm, to tahs daschadas tautas latra preefsch ferwis turr' un fur wehl nefad newarr beigt stribdtees un teeptees. — Kroaziã grahsa Schlippenbach muischã semneeki fazehluschees dumpi ar farra-eerohtscheem; teem bijuse grahmata no ta dumpja gadda 1848, un tee parahdijusch, ka tai gaddã winneem apsohlihts, ka tee buhschoht tift atswabbinati us muhschigeem laikeem no lungu nodohschanahm un scho atswabbinaschanu schee nu taggad pagehroht. Sinnams, ka saldati dumpineekus drih apluffinaja un ka pee scha darba daschi tikka eewainoti un no-kauti. — Wehrã leekams arri, to Ehtreikeeschu leelais ministeris Beust fazziis, kad ar Franzuscheem andeles norunnu flehgusch. Wiasch fazziis tã: Kad meera-kontrakti flehds, tad galla-wahrds irr tas, ka abbas partejas meeru apsohla turreht us muhschigeem laikeem, tomehr turklaht tapat weens, kã ohtris nedohma ilgal to turreht, kamehr tam tas pascham buhs par labbu. Bet kad andeles-kontraktis flehds, tad to darra us sinnamu laiku ween, un schahda kontrakti daudsreis' pastahm us muhschigeem laikeem, kas abbas walstes tã kã ar faiti faseen kohpã.

No Italias. Franzuschu farra-pulki nu itt wiffi no Rohmas aishgijusch, probjam — tas patee notizzis. Rohmã arri irr fawa tautas-komiteja, tam Franzuschu waldischana gluschi reebahs; schi komiteja nu drohschi sawu galwu pazehuse, un islaiduse sinnu, kas tã stann: „Rohmeesch! nu weenreis' pats beidsamais Franzuschu saldats Rohmu un pehdejais fweeschineeks Italiu atstahjis. No Alpu kalneem lihds pat juhrai nefur wairs fweeschineeku warras farrogs neplewinajahs un winnu netaisnai pahrstahweschanaï irr gals. Tas nu gan israhdahs behdigi preefsch muhsu bailigeem spaiditajeem, bet preezigi mums, kas pehz 18 gaddeem atkal warram drohschi galwu pazelt un Rohmu usstattiht par sawu paschu walbineezi. Schi deena lai paleef labbã peemianã katram Rohmeetim, kas eelsch ferwis fajubt mihlestibu us sawu tehnu-semmi un kas irr juttis to kaunu, kas tai bij jazeesch. Schi 14ta Dezember deena irr ta deena, kad Rohmai jauni laiki fahfahs — — kad Rohma atkal fahl seedeht un t. pr.“ Schi komiteja tẽ nu usazina wiffus Rohmeeschus rohlu list pee darba un pascheem sawu nahkamu laimi dibbinaht. Winna naw wis ar sawu waldischana meerã, bet tai dumpojahs pretti un fakka, ka preesteru warra winnus speeschohht un ka Pahwesta waldischana arri drihs beigschotees un t. pr. Ta nu gan irr ta patte komiteja, to Franzuscheem tẽ bij sawaldiht, bet tas nu atkal fahl zeltees un laikam ilgi nebuhs, ka Rohmã dumpis iszelsees, kas Pahwesta laizigu waldischana ar warru raudstis apgahst. Sinnams, ja Deers to tã buhs nospreedis, tad notis un tad gan Wiktors Emanuels paliks par wias Italias kehniu — kã jau fenn deenahm awises daudsinaja.

Ka Pahwests apnehmees no Rohmas neaisset

wis, to nu drohschi zerre, tadeht, ka no Pahwesta puffes isgahjuse pawehleschana, kas wiffus tattolu bislapus usazina nahlofchã gaddã Juni mehnesi fanaht Rohmã, fur basniz-teefu 2 reis' noturrefchoht un tad 29ta Juni, Pehtera un Pahwila deenã par fwehteem nosazischoht labbu pulku mohzektu, biftstehwu un jumprawu; — ja ta wiffu-speziziga Deewa labba rohla, kã warroht zerreht, to tuhwodamu wehtru buhschoht aiskaweht. Swehtam tehnam tas buhschoht par leelu preeku, wiffus sawus braktus weenã weetã kohpã redseht un ar teem kohpã tohs debbes-eedsihwotajus peeluhgt, lai tee pee Deewa aiskuhd, ka tas basnizai dohtu uswarreschanu un muhschigu meeru.

No Franzuschu femmes. Franzuschu keisera waldischana — kã jau agraf peeminnejam — rahdahs wiffu laimi pasaudejuse, wiffur ta lahpyahs atpaktat ween, kã Mekfikã, Rohmã, Wahzsemme un arri Turkos, jo nefur tai wairs naw pastahwiba. Paschã semme besdeewiba un kauschu nemeeriba weenadi eet wairumã. Franzuschu waldischana sawu farra-spehtu atkal pahrtaisa; fakka, ka 800,000 saldatu wajagohht, kas semmi gohdam warr apfargahht un aiskahweht. 400,000 wihru wajagohht riktigu farra-pulku un atkal tikpat weetneeku jeb reserwi. Sinnams, ka saldati no scha deenesta arri warr ispirktees, woi weetneekus preefsch ferwis pirkt — tapat kã pee mums. — Taggadejas awischi sinnas atkal stahsta, ka Franzuschu keisereene Egenie nebuhschoht wis us Rohmu braukt.

No Englandes. Pa Ithru-semmi tahda sinna bija ispaudusehs, ka 13ta (muhsu 1mã) Dezember Fehneeschu zelschotees lahjas us dumpi. Warr gan dohmaht, ka tad wiffas polizejas bij mohdrigas; bet ta deena effohht pagahjuse gluschi meerigi un schinni laikã pawiffam mas ween effohht gaddijuschees tahdi zilwefi, kas bijuschu jasanemm zeet. Kahdu Amerikas luggi bij lilluschu sem walts, tizzedami, ka tas Fehnescheem kalpo, bet bijis atkal jalaisch wakkã tadeht, ka Kolumbias sustihts ministers to aiskahwehtis kã sawas semmes luggi. — Wallara-Indijã dikti plohsotees dseltenais drubdis un tadcht wiffi luggi, kas no turrenes nahloht, teekoht kahdas deenas apwakteti un winnu laudihm naw brihw iseet mallã, kamehr flaidri sinn, ka winnam ta wahjiba naw.

No Londres raksta, ka 16ta Dezember deenã diwi reis' Fehneeschu galwineeku Steffenu Fehruschi, weenreis' Norfolkas un ohtrreis' Suterlandes pilsehtãs, no ka prohtams, ka weens no teem fakerteem nebij riktigs. Bet kad labbi apstattijuschu un ismeklejuschi, tad ne katris no abbeem naw bijis riktigs; pehz mas stundahm abbi schee Steffeni bijuschu laischami wakkã. Dauds mas tee lihdsigi bijuschu tam ihstenam; — bet fur tad nu tas ihstenais pats taggad peemihht, to neweens nefinn.

Englande schogadd' deesgan behdas peedsihwojuse

zaur lohpu-fehgu, kohlera-fehrgu, fliltu pfaufchanu dauds aprinkös un leeleem pluhdeem; tad wehl pehdigi tabs behdas un isbailles gaddijufchahs, fa diwäs weetas tais kalnu-alläs, tur atmina-ohgles isroht, gahse aisdeggufehs, kalnu-allas fagahsufe, tur dauds razzeji breesmigu nahwi atraddufchi. Weenä weeta fahdi 400 un ohträ 150 zilweki us tahdu breesmigu wihfi nobeigufchees un leelafai dattai no fcheem paffat paliklufchas feewas un behrni. Wairaf fimtäs mahjäs taggad effoht behdas un trubziba un feemas-fwehtki peenahloht bes kahdas eepreezinafchanas. Tabs behdas effoht ne-izfalkamas un mas ween të fpehjoht palihdfeht kauschu dewigas rohkas. Bai- ligi effoht täis alläs ee-eet un raudfibt isglahbt tohs, kas wehl naw pawiffam nogalleti, jo ir glahbejeem warroht useet tahdas paschas breesmas — lä jau tas reisehm notizzis, jo semmes eefschä wehl reisu reisehm ugguns eedeggotees no jauna. Sina- nams, fa dsehshana warr buht tik tad, kad uhdni laistu tur eefschä, bet tad atkal teem pufdsfihweem tur jano- flihlft! Dohma, fa razzeji paschi neapdohmigi wak- teju ugguni bruhfejufchi woi eerastu kulkiti gribbe- dami aisdmeht jeb lä zittadi, bet allasch tas jau mehdsobt notikt zaur paschu neapdohmibu un nebeh- dibu, lä jau peedsfihwohts.

No Turku walstes. Turku sultana raises aug augdamas un tä rahdahs, fa pufe mehnescha warra ar ahtreem sohdeem us gallu steidsahs. Tag- gad neween Kandias-fallä, bet arri Tefaliä un Roh- dus-fallä dumpis pazehlees un uhdens-pluhdi tur effoht tahdi, fa Turku karra-fpehls newarroht peetik klahbt. Kan- dia täpat wehl plehschotees un tee, kas ar Turkeem taggad tur zihnahs, effoht fweeschineeki, Greeki no Greeku-semmes un Staleefchi. Turkeem effoht mas karra-luggu, ar fo wiffu fallu apstahbt un tee paschi effoht tahdi smaggi, kas newarroht fweeschineeku wee- glohs luggus panahlt. Ir të schinni leetä Turku waldischanai kesa noteefoht, jo Turku luggu-waddons fawä karstumä ahtri pahrfattotees un fahloht schaut us zitta fweescha newainiga lugga, kam tur brauf- schana gaddahs. Tä nefenn notizzis kahdam Ita- leefchu luggim, us lä Turki fahlfufchi schaut, dah- madami, fa tas ar winnu dumpineekeem effoht bee- dritä; bet nu Italias waldischana par to flahdi praffa atlihdsinaschanu no sultana. — Pahf to us Kandias-fallas nopohstitu Arkadias klosteri wehl stahsta tä: Tas klosteris tanni widdü effoht bijis tas flaisfakais un baggatalais un jau 800 gaddus wezs; tam effoht bijis dahrgs grahmata krahjums un dauds wezzu laiku sinnas tur eefschä, — kas wifs taggad pa gaisu isputtinahs. Bijufchas tur 60 muzzas bifsahku. Kad Turki pa trim beenahm muhrös zaurumu islausufchi, tad klosteri preefsch- neeks fasaufzis wiffus laudis, kas klosteri bijufchi, fahdi 62 muhli, 127 zeema eedsfihwotaji un 373 feewas un behrni un teem tezis, fa eenaidneeki pa stundas laiku klosteri dabbuschoht fawä warrä —

woi tad nu buhschoht teem padohtees? Us to wiffi atbildejufchi, fa labbat effoht mirt ne lä Turkeem padohtees. Tad uu weens muhls ar ugguni eegah- jis pulwera-pagrabä, famehr zitti leelaja istabä Deewu luhgufchi. Pa tam 5000 Turki jau bijufchi klo- stera fehtä, — klosteri preefschneeks dewis sibmi un azzumirkli klosteris isputtejis. Behz tam wehl kahdä pagrabä usgahjufchi 52 feewas un behrnus un arri eewainotus wihrus, kas wehl dsfihwi palik- lufchi.

No Amerikas fabeedrotahm walstehm raksta, fa presidenta Dschonfona gohds un warra ei- joht jo deenas wairaf suddumä. Keela kongresse, listumu deweji, taifahs nospreest un isdoht tahdu listumu, kas presidentam atnemm spehlu, peedoht tahdeem, kas ar dumpi maifjufchees un to wiini isdarrihs gan, kad trihs zettortdattas fabeedrotu walstu us to buhs weenä prahtä. Bes ta wiini arr' gu- dro, kahdä wihse presidentu pee senatu teefas apfuh- dfeht. Arri to gribb isdarriht, fa Deenwidneeku walstehm nelauschoht wis paschahm pahf sewi wal- diht, bet waldischanu tahm eezelschoht no Seemet- neeku puffes. Presidents Dschonfons nu gan fawu spehlu un gudribu gribb parahdiht, ar Meksiku dar- bodamees, bet tas winnam mas fo libdseschoht, jo walsts sekreters Searwards attezis, fa Amerika neto negribboht no Meksikas eemantohht, bet tik to, lai ne- kahdas fweeschu semnju waldischanas të nejauzahs starpä.

No Meksikas. No turrenes sinnas nahf gan ar fuggem par jubras wirfu, gan arri ar telegrafu pa jubras appatschu un tomehr wiffas schahs sinnas tä jauzahs, lä sneegs ar lectu — naw un naw ne- kahda ihsta flaidriba. Saunakahs sinnas, kas no Werakruzes nahlfufchas stahsta, fa keisers Maksimili- ans effoht apnehmees, fawu keiseristu warra wis ne- atdoht Franzufchu rohlä, bet walsti fa-ainahbt lohpa un list iswehletees, fo tee labbaki kahro, woi keisera waldischanu jeb republiku, lä teem agraf bija. Un ja tee gribbetu republiku, tad winsch pats fawu wal- dischanu eedohschchoht rohlä tam ihstnam no fcheem pawalstneekeem iswehletam presidentam un tik tad pats nahfchoht us Giropu atpaffat. Wifspirmaf winsch braufschchoht us Madeira fallu, bet ne us Ghs- reifku-semmi, jo dolteri winnam newehloht fatiltees ar fawu nelaimigu gaspaschu. Franzufchu waldis- chana pa jubras telegrafu sinnu effoht dabbusch- no 5ta Dezember uu fchi sinna flaidri israhdoht, fa Maksimilians wehl ne-effoht wis no keisera gohda atteizees. Nahdotees, fa Meksikas garrige walbineeki winnam peestahjotees ar padohmu un palihdsibu un fa winna generaki wiffa spehla nodarbojotees, winnu turpat paturreht. Salka, fa keisers Napoleons tam generalim Bazaine usdewis, tad, kad Maksimilians atfalkahs, no winna atraffiht wiffus rakstus un tabs grahmatas, fo winsch, Napoleons, Maksimilianam rakstijis; bet keisers Maksimilians leedses tohs rak-

stus isdoht, tapeh; ka schi ta weeniga parahdischana, ar lo winsch gribb pasaulei parahdiht, kas pee ta wainigs, ka winsch us Meksiku gabjis par keiseru. Zittas wehl jaunatas sinnas stabsta, ka pa Meksiku ta ween runnajoht, ka keisers Maximilians itt zeetu beedribu effoht slehdsis ar basnizas waldineekeem un zaur to tizzis pee waijadsigas naudas. — Lai nu runna schà moi tà, tomehr wiffa pasaule to reds, ka schi keisera waldischana ilgi nepastahwehs, — ja dauds, tab til ùgi, kamehr Franzuschu karrapulkitur buhs.

Zittas eelsch: un ahrsemmes sinnas.

No Leepajas. Tai 28ta Oktober strandaja, 6 werstes no Leepajas pee Behrkubnes Nahtskroha, Leepajas fuggis „Lisinka," kas ar sabli us Leepajas nahjis; bet jaw diwi deenas preefsch tam ar leelu wehtru zihnidamees zaur tappis, ka diwi pehdas dsitsch uhdens fuggi atraddees un matroscheem ar uhdens ispumpeschanu leelu leelais puhlinsch bijis. Kugga laudis gan wiffi isglabbuschees, bet fuggis pats ar labdinu gabjis pohsta. —n—

No Leepajas puffes, tai 6ta Dezember. Okt. galla un Nowemberi sahloht dauds leetus pee mums lijis, lihds tai 6ta Nowember falt eesahka un 8ta Nowember leela fahrt, kahdas diwi pehdas dsitsch sneegs nofritta, ka lihds 22tram Nowemberim bija brangs lammanu zelschs. Tad usnahza leels leetus un sneegu nodsinna ahtri; bet — tauwu ruddenu! — nu atkal bija leeli pluddi, kahdi til preefsch 10 gaddeem te bij redsehti, kas tiltus noahrdija un dambja zellus isgrause, ka dasch zella-wihrs newarreja tais deenas us preefschu tilt. Arri Wents uppe ditti leela bijuse ispluhduse un dascha weeta plohti no tauwahn norauti. Laudis teiz, ka tillai weenu pehdu effoht schorei' masaks uhdens bijis, ka preefsch desmit gaddeem, prohti 1856ta gadda, tai 5ta Nowemberi, kad tee leelu leelee pluddi bij kahjene fazehluschees. Tanni 23schà Nowemberi atkal negantigi leela wehtra plohschjabs, kahda arri nebija fenn redsehta, kas juntuus noahrdija, besgalligi dauds kohlus meschs aplause un ir bleklus no jumteem norahwa un tà dauds stabdes padarrija us semmehm un zil nebuhs ta us juhru stabdes padarrijuse. Ta tad atkal pehz schabs leelabs wehtras wehl leetus tanni 25ta un 26ta Nowember pee 4 grabdehm fultuma lija, lihds 27ta Nowbr. atkal eesahka falt un leeli sneega putteni un wehtra fazehlabs un ka no tabs deenas gandrihs katru mihtu deenu snigga, un tai 2tra un 3schà Dezemberi atkal 12 un 17 grabdes jaw falla, ka nu atkal dikti leela sneega fahrt semmi klahj un stipra seema no jauna eetaisjufees, ka gan nu rahdabs, ka wezzu kauschu walloda schogadd' peepildisees, jo tee mehds teift: „Kahds laifs par Mahrtineem, tahds wiffu seemu.“ Schogadd' bija par Mahrtinu deenu pulks sneega un stiprs fals pee 13 grabdehm, kas nu sijnmetu us stipru, labbu seemu. Buhstu gan geldiga. Lai Deems dohd! Bet, kad schi seema jaw

nu tahda paliktu, deesinn moi rudseem flapjas weetas nestahdetu, tadeht ka nedabbuja papreefsch stipri uhdeni pahrsalt. Meschs braufschana buhs arri grubta, tadeht, ka flapjas weetas par ahtri no sneega tappa aplahdas un nu wairs zaur dsiktu sneegu newarr fals ispeestees zauri. Kassi Deems gabdabs, ka wifs labbi buhs. —n—

Italia. Paktu stabdischana (pohteschana) zil ta derriga leeta, to muhsu deenas jaw katris mas behrns sinn un proht; bet nu irr Stalia mahziti dokteri atradduschi to labbafu effam, kad tohs paktu stabdus behrneem eelscha eedohd. Tas noteoht tahda wihse: „Stabdus, to no gohru pallahm nemmoht — 30 fahrtigi paschidrinohht un tad tohs appakàs druzinàs taihtus (in Billen) — behrneem par 9 gabbaleem katru reis' un prohti 3 reis' par deenu eelscha eedohdohht, 6 lihds 8 deenas no weetas, lihds eedohdam behrnam aultuma drebbuki fazekahs un us meesu wiffur masas puhites isfittotees, kas pehz mas deenahm atkal noschuhstohht, un behrns nu tilpat no paktu peelipschanas fargahs, ka ar paktu stabdischana eelsch rohlahm. —n—

Parihse nomirra weens pahris laulatu kauschu — weens pehz ohtra — leela wezzumà. Wihrs bija 105 gaddus un 4 mehneschus wezs un wianna seewa 105 gaddus un 1 mehnesi. — Tapat zittà weeta atkal dwihan pahris, kas 74 gaddus pasaule fadsihwojuschi, justiment atkal weenà deenà, tai 29ta Mai, nomirra. Meisa dsimma un reisa mirra. — Parihse nupat atradduschi tahdus rattus taiht, kas bes sirgeem par eelahm ar elektrizitetes (dabbas) spehtu taps dsikti bes dselses-zetta un ahtri deesgan sfreeschoht. —n—

Us Meksiko — Amerikà — effoht scho wasfaru 300 lagsdigallas ar fuggi nosubtitas, kas Ungaru semme par malsu (8 gulschi gabbalà) us keisera Maximiliana pawehleschanu fakertas, jo Meksikà ne-effoht nebuht lagsdigallas. Bet no tahm 300. tillai 17 lagsdigallas Meksiko faneeguschas, tahs zittas zetta us fugga nonihtuschas. —n—

Kà zitti Latweefchi pateifuschi.

Berre, ka tee laiki drihs beigsees, fur Latweefcheem nepateizibu pahrmettih. Til labb' muhsu, ka arri zittas tautas starpa tahdi laudis irr un buhs, kas par nekahdu dahwanu nepateiz. Bet tadeht newarr wiffu tautu noteesahht. So laudis peenemsees atsihschana, jo wezzaki behrnus jau no masuma pee pateizibas eeraddinahs, jo wairaf tad arri nepateiziba suddihs. No dauds Widssemmes mallahm jau dsird, ka semneeki saweem fungeem, lihds ar sawu firnigu pateizibu, dahwanas par pateifschanas-sihmehm pafneeds. Tahda tehwischiga gabdashana un behrnischiga pateifschana preefschneetus un appalschneetus jo deenas wairaf saweeno, un tahdi preefa-swehtli ilgi paleel peemina. Lai gan itt wehlu, tomehr

wehl taggad muhsu jauku preeka-deeninu gribbu Mahjas weefa lassitajeem aprastih.

Burtneeku walstu, Putschurdeeschu un Labrenzeeschu fainneeki un rentineeki bij nodohmajuschi sawam leelkungam S. v. Schröder pateizibu atnest par tahm labbdarrischananam, so tas teem mihligâ prahâ rahdijis. Saukâ swehtdeenâs rihtâ, 24. April, no wiffahm puffedm brauza us Burtneeku pilli fainneeki un rentineeki, gohda drehbês gebruschees. Usturren arri nobrauza, no fainneekeem usajinabts, draudses-flohlmeisters ar dseedatajeem. Wiffi kohpâ eegahja pils leelâ preeksch-istabâ. Dseedataji us 4 balsihm dseedaja to jauku rihta-dseefmu: „Sa flaidra jauka gaismina atauf.“ Kad leelkungâ pa tam bij apgehrbees un semmê nahza, tad atkal us 4 balsihm dseedaja weenu preeksch tohs deenas iswehletu dseefmu. Schi dseefma, jauki dseedata, wehl wairaf kâ pirma, wiffu firdis eesildija sawus pateizibas uppurus preeksch Deewam uppureht un no winna swehtibu luhgt. Leelkungâ no ta wiffa ne neeka eepreeksch-nesinnaja un kahbus 150 zilwekus eerandfidams, gribbeja jautah, kas tē buhschoht? tad Burtneeku walstu preekschfehdetais Duffat, winnam atbildi dewa, to tã usrunnadams: „Augstizenigâ leelkungâ! Schodeen mehs wiffu Burtneeku walstu un Labrenzeeschu fainneeki un rentineeki Sums gribbam pateizibu doht par wiffu to labbu, so Suhâ mums laizigâs, bet wiffwairaf garrigâs leetâs effat darrijuschi, un kas neween mums, bet arri muhsu behrneem un behrnu-behrneem lai par swehtibu pastah! Suhâ muhsu un muhsu basnizâs pehrmindera leelkungâ buhdams, kâ mihligâs tehws effat raisejuschees un zibnijuschees, kâ lai mehs pee sawas mihtotas tehwu tizzibas paliktu, to zitti geuhâ pahrbaudischanas laikâ, laizigu labbumu zerredami, gribbeja atstah. Dajehs labâs, kas toreif' Suhâ pamahzischanaï patlaufija, wehl taggad ar farstahm affarahm Sums par to pateiz un Sums Deewa swehtibu wehle. Suhâ effat ustizzigi par to ruhpejuschees un gahdajuschi, kâ muhsu mihta Burtneeku basniza til jauki tillâ pahrtaisita un til glihta ispuschlota! Baur Suhâ mihligu palihdssibu muhsu basnizai irr taggad til stalts tohrnis. Baur Suhâ mihlehtibu us Deewa-nammu, mehs Burtneeku un Mattischu draudses lohzejli zerream drihs tohti jaulas un skannas ebrgeles fagaidiht! Suhâ effat mums labbu un ustizzigu mahzitaju gahdajuschi, kas mums un muhsu behrneem gaischi un flaidri Deewa wahrdus istullo un pee firds leel. Tãpat Suhâ arri par muhsu behrnu mahzischanu ruhpejatees. Suhâ draudses-flohlabâs labbi apkohpuschi un tai ustizzigu flohlmeisteru dewuschi, pagasta-flohlabâs eezehluschi un laipnigi palihdsejuschi aumeisteru lohni doht. Suhâ mihligâ prahâ effat soblijuschi preeksch ustalsamam walstis-flohlabm semmi un wajadfigus balkus schkinloht. Tahdâ wihjê Suhâ effat gahdajuschi, lai mehs jo deenas wairaf warretu veeangt garrigâs leetâs . . . . . Par so, kâ lai mums arri

laizigâ dsihwoschanâ labbaki klahthos, Suhâ effat publejusches itt sewischki zaur to, kâ Suhâ wiffas mahjas us renti effat isdewuschi. Lai tas schebbligais Deews palihds, kâ mehs to dohdamu renti warretu ismalfahnt un katris sawâ pajumtâ preezigâs un meerrigâs palikt, tad mehs jo wairaf Suhâ mihligu prahntu warresim atsiht un Sums sawu firsniugu pateizibu fazziht!“

Bet us Lewi, af wiffu-schebbligais Kungs un Deews, mehs sawas rohkas un firdis pazeldami, Lewi luhdsam: atmalka muhsu leelkungam wiffu to labbu, so winsch mums irr parahdijis un swehti to pee meefas un dwebseles. Usturri to wehl ilgi pee wesselibas un spehta, kâ winsch wehl jo prohjam par mums kâ mihligâs tehws warretu gahdahnt un pehdigi peeschkir winnam weeglu un schebligu aiseeschanu no schejenes un preezigu augscham-zelschanohs. Dohd, af Kungs, kâ arri winna mihtoteem behrneem labbi klahjahs, un kâ tee mums paleel par mihligeem preekschneekeem! Bet mums dohd pateizigâs firdis un pallaufigu prahntu, kâ buhs ta leelaka pateiziba, kâ mehs warram doht. Un Sams mihlehtibas gars lai jo baggatigi miht pee mums, un muhs jo wairaf mihlehtibâ saweeno; Tawa swehtiba lai pee mums weenumehr paleel; Sams meers lai walda muhsu firdis, muhsu mahjâs un muhsu semmê!“

Tad wiffi dseedaja kohpâ: „Dohd arri, Deews, kâ mums.“ Pehz tam pasneedja Putschurgas preekschfehdetais leelkungam sudraba maises-kurwi ar sahli un maifi un luhdsâ, lai to peenemmohnt un paglabâ bajohnt par sawu appalschneeku redsamu pateizibas-sihmi.

Leelkungâ to fanehma ar kustinatu firdi un wiffseem no firds pateildams, apsohlja zil warredams par saweem laudihm gahdahnt. Nu dseedataji us 4 balsihm weenu Dahwida dseefmu dseedaja. Tad wiffi wihna-glahses fassidami wesselibas dschra. Pehz tam fainneeki un rentineeki nogahja pee muischas walbineeka, Ufchmann lunga, un Labrenzeeschu preekschfehdetais tam pasneedja jauki taisitu sudraba bikkeri par redsamu pateizibas-sihmi, kâ leelkungâ prahntu isdarri-dams taisni walbijis un dauds leetâs laudihm palihdsejis. Schê atkal ar jaunu bikkeri wihnu dschra un weens ohtram wesselibas un labklahschanu wehleja. Pa to laiku bij us pils plazzi galdi klahnti un wiffi mihligi farunnadamees kohpâ brohlasti noturreja.

Kungeem un laudihm ta deena paliks ilgi peeminâ. Wiffwairaf gan preezajahs leelkungâ meita, taggadeja baron leelmahte v. Stachelberg. Winna scho deenu par to laimigako sawâ muhschâ sauza. Pehz beigta brohlasta wiffi preezigi pilli atstahja, zitti us mahju, zitti us basnizu braukdami. —n

Stohlas sinna.

Lai gan daudsfreif' schis muhsu tautas draugs, Mahjas weefis, sinnas par flohlabm un winnu ee-

jaiffichanu neffis, tad tomehr tabs allasch mihl lasfoht; jo lassohht preezajamees lihds ar teem, lam tabdas jaukas weetas eetaifitas, peeminneami, ka tabs peederr pee tahm leetahm, fo hehninsch Dahwids par ta Kunga gannibu nosauz. Kad nu arri muhsu pagasta ar Deewa palihgu tabs nams irr uszelts, tad wehlejohs to fameem tautas brakteem sinnamu darriht, zerredams, ka tee lihds ar mums preezafees, kad kahdu wahrdu par to peeminnu.

Tas nams, par fo scho ihfu peeminan norakstu, irr: **Raunas Jaunas-muischas pagasta skohla.** Jau 1861mâ gaddâ tiffa muhsu pagasta zaur zeen. Raunas mahzitaja usflubbinaschanu un zeen. Raunas Jaunas-muischas dsimt leelkunga A. v. Pander peepalihdsibu weena pagaidu skohla eezelta, kurea tadeht, ka wehl preefsch tam ihpaschas weetas nebija, tiffa walsts faeeschanas-mahja (Bethaus) trihs seemas turreta. Pee pirma eefahkuma leelkungs to waijadfigu skohlas materialu, ka grahmatas, tahpeles un t. pr., skohlai par labbu schinkoja. 1863schâ gaddâ leelkungs A. v. Pander no mihlestibas us sawu walsti dsichts, mahju ar 14 dahlderu semmes wehrtibas walstei ar to sinnu schinkoja, ka tai mahja buhs pagasta skohlas-nammu uszelt, un tad lai ta mahja, lihds ar wiffahm turklaht peederrigahm ehtahm, paleef par skohlas-mahju us behrnu-behrneem. Wehl arri par peepalihdsibu preefsch jauna skohlas-namma uszelschanas leelkungs 200 rub. sudraba walstei par labbu schinkoja. Tâ tab nu tai paschâ ruddeni walsts fainneeki jau eefahja materialu preefsch jauna skohlas-namma uszelschanas tai sinnamâ mahja sawest. Nahlamâ pawaffarâ 1864tâ gaddâ tiffa tam jaunam nammam gruntsalmins list, fo Raunas palihga mahzitajs R. Sengbusch ar Deewa wahrdeem eeswehtija. Tai paschâ gaddâ tiffa tas nams tiltahht jau uszelts, ka ruddeni warreja weenâ gallâ skohlu turreht. Schê nu japeeminn, ka tas nams irr no grants un kalkeem (Kalkguff) kohpâ leets. Namma garrums irr 10 un plattums 6 affis, ar leelu skohlas-istabu, diwi skohlmeistera kambareem, weenu preefsch-istabu, peeleeamu kambari, kehki, pohrusi un weenu jumta-istabu, kas behrneem preefsch guleschanas eetaifita un kas wiss kohpâ bes materiala peeweschanas lihds 1000 rub. makfa. Lai nu gan tas nams tai ruddeni wehl pilnigs gattaws netiffa, taf tadeht ka gribbeja tai gattawâ gallâ nahlamâ seemâ skohlu turreht, zeen. dr. mahz. G. Sokolowski tai 3schâ Dezember 1864 to eeswehtija. Eeswehtischanas wahrduw wunsch nehma no 23 Dahw. ds., kurreus itt spehzigî isflaidroja rahdidams, ka arri schai weetai buhs par ta Kunga gannibu buht, fur tabs masas behrnu dwehjelites tiks kâ jehrini pee teem dsihweem uhdens-awoscheem wad-ditas un gannitas. Pa starpahm arri skohlmeisteris lihds ar skohlas-behrneem un kahdeem schi pagasta jaunefkeem kahdas tschetralfigas dseefmas nodseedaja. 1865tâ gaddâ tiffa schis nams pilnigi gattaws, bet

jo pilnigats tas paliffa 24tâ September f. g. Leelkungs A. v. Pander tai deenâ sawas sudraba-kahsas fwianneja un tahm par peeminneschanu scho skohlas-nammu ar itt jaukahm ehrgelitem apdahwinaja. Ehrgelites irr no teizama Lehrpatas ehrgelmeistera Müllverstedt taifitas un makfa lihds ar atweddumu 184 rub. sudraba. Ehrgelites tiffa lihds ar schis seemas skohlas-behrnu fanemschanu tai 9tâ Nowemberi no zeen. dr. mahzitaja eeswehtitas.

Lai Deews usturr' un swehti wiffus tohs wihrus, kas naw pee schi namma uszelschanas ne sweedrus, ne mantas kaupijufchi. Lai Deews usturr un swehti baggatigi muhsu mihtu leelkunga lihds ar wiina familiju un dohd wiina behrnu-behrneem dauds laimes un preeku peedstihwoht. Lai muhsu behrni wiina peeminâ turr par to, ka tas scho walsti apdahwinajis ar semmi preefsch skohlas-mahjas, ar peepalihdsibu pee namma uszelschanas, ar itt jaukahm ehrgelitem un jau preefschlaiâ gahdajis, ka no schis paschas walsts lohzekeem buhtu tai tas gans, kas tohs masus jehrinus pee teem dsihweem awoscheem wadda. Bet par wiffeem lai irr gohds un flawa muhsu mihtam Deewam, kas irr palihdsjeis scho jaunu skohlas-nammu uszelt. Tas pats lai swehti un usturr to nammu par sahtainu gannibu preefsch teem maseem Kristus jehreem. S. W—s.

Peetizziba.

Rohmneeku karee-waddons, Rajus Fabrizious dsihwoja 280tâ gaddâ preefsch Kristus ds. Winnam labpraht patiffa nabbadsiba dsihwoht; kaut gan winnam weegla leeta bij baggatibu eemantohht, tomehr wunsch to negribbeja. No dahrgahm leetahm winnam wairaf nebija, ka weens sudraba bifferis. Wunsch nepeenehma tabs baggatas dahwanas, fo winnam Stalias tauta fuhija, bet stelleja tabs atpakkat un fazzija teem, kas tabs atueffa: ka zaur to wunsch eefohht deesgan baggats, ka Wunsch sawas waijadstibas prohtohht masinahht, jo winnam dauds ne-effohht waijadstigs. Kehninam Pirrusam, kas winnu sawas nabbadsibas deht par nelaimigu turreja, Wunsch atbildeja: „Sawas nabbadsibas deht es semi par nelaimigu nefad wehl ne-esmu turrejis, un es newarru par sawu listeni nemas subdsetees. Kaut gan nabbags esmu, tomehr man irr walstibas augstalee ammati jawalda un ifktris manni mihto un zeeni. Kas tad irr teem baggatajeem wairaf par mannim? Sawâ mahjas-buhshana es esmu tikpat laimigs kâ tas wiffu-baggatalais. No sawa tihroma es dabuju to, kas mannim irr waijadstigs, kad es tiffufchi strahdaju un kâ taupigs fainneeks dsihwoju. Zaur to, ka tiffufchi strahdaju, man smelle ehj un dsert un pehz deenas darba meegs man irr falds un weschelig. Mans apgehrbs manni filda un mahjasleetu un darba-rihtu man irr zit waijadstigs; us tahdu wiht es nemas ne-esmu nelaimigs. Pahrllezigu mantu es nefahroju.“

Lapat tas Greeks Fozijans, kas 300 gaddus preefsch Kristus Atehne dshwoja, nepeenehna tahs dahwanas, to winnam Aleksanders tas leelais sush-tija. So winsch turreja par nepeeklahjibu tahs peenemt. Tee, kas winnam to seltu atneffa, nomannija, ka winna mahjas-buhfchana pahrdauds nabbadstiga effoht, speedahs winnam wirsu, lai winsch tahs dahwanas peenemmoht, jo tas nepeeklahjotees, ka lehnina draugs til nabbadstigi dshwojohht. Fozijans rahdija teem kahdu nabbagu, kas ar noplifschahm drehbehm gehrbees, garram gahja un praffija teem subtteem, woi schee winnu masala wehrtiba turroht, ka to patlabban garram eedamu wihru. Kad tee atbildeja, ka ta wiini nedohmajohht wis, tad winsch fazzija: „Schis wihrs isteek ar wehl masatu dattu ne la es, un irr tomehr ar to pilna meerä. Es arri esmu ar sawu listeni pilna meerä un tas selts man buhtu gluschi pa welti jaglabba, tapehz ka man ta nemas newaijaga.“ — Nu tad paturri to tatschu preefsch saweem behrueem, jo kad tu nomirsi un tohs nabbadstiba atstahst, tad wiini nemas newarrehhs tizzeht, ka tu tahds tahlu flawejams wihrs effi bijis. — Us to Fozijans atbildeja: „Kad manni behni man lihdsigi buhs, tad schis mas tihrams, kas manni tahda' gohdä irr eezehtis, arri wiinus warrehhs us-turreht. Bet kad wiini nebuhs man lihdsigi, tad es negribbu ar scho seltu wiinus sawä kahribä un neleetiba wehl wairaf stiprinaht.“ Teem subtteem waijadscha ar wissu seltu no Atehnes probjam eet un Fozijans saweem Greekeem parahdija, ka tas, kam mas waijaga, baggatalz effoht, ne la tas, kam selta un baggatibas pilnibas dauds irr un tomehr wehl wairaf kahro. J. H. R. rj . . n.

• Diwreis aprakta kahja.

Kahdam Pruhfchu saldatam, kas bija schihds, karrä kahja ta tilla eewainota, ka Berlinē spittali tam to waijadscha nonemt. Kad nu tai pascha deenä kahds kristihts saldahts bij nomirris, tad arri to nonemtu schihda kahju tam lihds eelitta sahrkä un paglabbaja. Sinnams, ka regimentes mahzitajs lihki pawaddija un to kappä leeloht noswehtija. Pehz pahri deenahm nomirra arri tas schihds, kam kahja bij nonemta. Kad wiina raddi sanahja to paglabbaht, tad tee mekleja arri pehz tahs nonemtas kahjas. Bet ta tee isbihjajs, kad dsirdeja, ka ta kahja kristita zilwela sahrkä un ar kristiga mahzitaja swehtischjanu paglabbata! Tee pirms nelikahs meerä, kam mehr to kahju waijadscha atkal israkt un zaur schihdu rabbineera pahtareem to kristigu swehtischjanu nowehrst, ka ta schihdam neslahdetu, un tad tee to pehz saweem eeraddumeem par ohttreif paglabbaja. R.

• Smeelku stahstinsch.

No diweem brohlischeem (masseneescheem), kas pahr leddu gahja, trahpijajs weenam no nejajuschus leddu eelaust eel-

schä. Gekrituschais nabbadstasch ar rohtahm leddus-gab-balu safampis, kleeds un brehz pehz glahbschanas. — Us to gekrituschä beedris atteiz: „Kuh nu wehl par welti ruhkas falde! Laidih wihn dibbinä ihfshä!“ Fr. Mbrg.

Atbildes.

- F. Mbrg.** Zuhfu raksti atnahfuschji; kas derrehhs, tohs usnemsm. Tas peelikkums pee agrakeem raksteem gan buhs pahr dauds.
- M. Mng.** Pahr tabdahm leetahm jau daudfreif' schin-nis lappäs runnahts. Dohmajam schohs Zuhfu rakstus us zittadu wihsi leetä list.
- Wdt.** No Zuhfu raksteem weetu atraddih wiffi, kas preefsch Mahjas weefa derrehhs.
- J. Zhr.** Resinnam, la buhs, woi Zuhfu dseefminas derrehhs, wehl ne-esmu eespehjis tahs gruntigi pahrluhloht.
- P. S-g.** Bazeeschatees, luhdsami, gan peenahs laifs, kad arri Zuhfu raksti, kas buhs derrigi, sawu weetu atraddih. Raksti, kas pahrdauds puschloti ar dseefmu perscheem un swehtu rakstu weetahm, tee nederr muhsu laizigä lappä.
- T. . . . b. n.** Zuhfu stahst naw ta isstrahdabts, la latwiffli waijaga. Dauds kas wehl japabrtaisa, kad tam buhs derreht.
- J. M-f.** Zuhfu wissu to runnu man peesuhtht, jo til tad warreschu eesabht. Man bail, ka nenoteek ta, la notikka ar to pamahzichanu pahr kohlera-febrgu, fur rakstijajs pa welti lifka gaidiht us tahm zittahm dakkahm.
- R. rj . . n.** Baldees par Zuhfu baggatu dabwanu; usnemfchu zitt' paklat zitta!
- P.** Zuhfu rakstus gan newarram usnemt, bet par to nebuchjanu wehl tiks runnahts us preefschu.
- C. F. S.** Pateizohs. Nonemfchu, kad laifs un ruhme buhs. M. w. apg. A. L.

Sinnas.

- 1) Preefsch Wehterburgas Latweefschu skoh-las Rohvaschu un Allaschu draudse zaur sawu mahzitaju peesuhthijuse 10 rublus.
- 2) Preefsch Pinnu-sennes truhfumu zeesdameem Rohvaschu un Allaschu draudse zaur sawu mahzitaju peesuhthijuse 10 rublus.

• Andeles-sinnas.

Mihgä. 14tä Dezember. Zella-laifs flitts, tapehz, ka stajjums ar fallu weenadi mainahs.

Linu mas teel peewest, ta ka schinni mehnesi tikkat kahdi 11,500 birlami peenahfuschji. Malfaja us behrst par krohna linneem 48 rub. pr. birt., par krohna gaischeem 49 rub., pr. krohna balteem 57 rub., par puil krohna 50 rub., par smalteem puil krohna 53 rub., par zins krohna 55 rub. un par dreibano 34 rub. par birt. Kanneees malfaja 36 rub. pr. b. Linu-schelllas pr. muzzu 9 rub. 23 lap. Lihds schodeen irr 304,000 muzzas linu-schelllas peewestas, no ka jau 283,000 ar luggereem aiseestas. Ar sahli atfal 3 tuggi amahfuschji un tirgus tas pais, kas bij isgahjuschä nedela. Silkes malfä 180 un 154 rub. par lastu. — Us tirgu sweests wehl dikti dahrgs, 5 r. un wairaf par pohon. Zuhlu gälla 2 rubli lihds 2 rub. 20 lap. par pohon. Puhrs rudsju miltu malfaja 2 rub. 30 lap., puhrs putraimu lihds 3 rub. Zaur to flittu zeltu daufs prezess us tirgu pawiffam truhst, kurru tirgu tadehl newarram scho usdoht un — muhsu bohoneeem flitta andele, kad laudis nepeenahst.

Par naudas papirreem schodeen malfaja: par walsts bankille-teshm 80 rub., par Wdt. listu-grahmatahm, usfallamahm 97 rub., par neusfallamahm 91 rub. un par 5 procentu billetehm no lma le-nejunra 112¹/₂ rub. Par Mihgas-Dinaburgas dselst-zella atzijahm 116¹/₂ rub.

Gluddinaschanas.

Zebfu mahzitaja muischas pagasta-teefa darra wiffem pee schabs walts veorafstiteem puischeem sinnamu, ka lai tai 3schâ Jaumar 1867 preefchpufsdeenas fanabl Kalna-muischâ I. Zebfu draudichu teefa pee rekrufchu lohshu willschanas. Kas pats pee lohshu willschanas nebuhs nahzis, preefch ta lahds teefas-wihrs to nummuru iswills.

No fawem mehneschralsteem „Draugs un beedrs“ libds ar „Behrnu pastineeku“ Dezember mehnescha gabbalu Ribhsnee-keem, kas eemalfajuschi, Plates lunga grabmatu-bohdê, daugawas mallâ, esmu nolizzis.

Job. W. r fawu „Ahrsemneeku grabmatu“ pee manuim wehl naw fanehmis.

Libds Jurgeem 1867 par mannu mehneschu ralsu „Draugs un beedrs“ libds ar „Behrnu pastineeku“ pirmo pufsgaddu jeb 6 mehneschu gabbaleem ja-eemalfa weens rubl. No Jurgeem 1867 libds Jurgeem 1868 peenemfchu tillai gadda-malfachanas ar diwi rub. Zeitungu stannas un labbas bildes latru mehnesi arri liffchu klagt. Adresses irr nodohdamas pee mahzitaja **S. Brannschweig**, Ribgâ, Pehterburgas-Ahrrihgâ Reppouel-eelâ (t. i. Nikolai-eelâ) N 31, fehtnammâ.

Weenas **dihfeku Kammanas**, firs un **schirras** teel pahrdohdas Melfander-eelâ N 49.

Behrni no semmehm warr pee weenas fchejenes samiltjas pahrtikfu un rubmi dab-buht chrtschku-eelâ N 69 netahl no Briegera.

Us Slohtas seelzokka pee sta werstes-stabba ta mahja N 30 ar dahrsu un ebr-behgi lehti teel pahrdohda. Skaidrakas sinnas isdohs turpat tai mahjâ. 3

Ed. Zietemanna & Co.
pall-kambari un pehrwju-bohdê,
Pehterburgas-Ahrrihgâ, kalku-eelâ N 15,
pretti Ballodifcha mahfweetai,

papilnam warr dabbuht
Pehterburgas milts, tanpigas tauku-fwezges, kurras us Kreemu fwezzehm 20 procentus gauksali degg, seepes, seh-welfohzinus, kastehm un pa weenai paz-zinai, — par wifsehtako zennu. 2

Kas par **rekrufchu weetneeku** gribb eet par labbu maksu, lai drihs mel-dahs pee Mengel-muischas (Zarnikawas) pagasta-teefas woi muischas-waldschanas.

Wesselaustas fabriki

teel wadmalla pahrdohda, pa oblektim un arr' bakks, par lehtaku zennu, ka libds schim.

Sliktas pakulas

peht Wangaschn papihru fabriki. 3

Papen-muischâ un Lanna-kalnâ

fawas andeles-weetas pehrku wiffadas sortes **linnû-feklas** un apfohlu augstu tirgu makfakt. Wiffadas bohdes-prezges te pahrdohdu par lehtu zennu. 2

R. Sakfiht.

Karl Kr. Schmidt Ribgas dampkanku-miltu fabrikis Lohrakalnâ, darra sinnamu, ka turpat illatru brihd' kankus pa mahzinahm un arri leelas partejas pebrl nu labbu tirgu maksu. 2

Tais dampfudmallâs us Ranka dambja teel wiffadas sortes **miltu** un **Flju** pahrdohdas. 3

Jbstenu Olandeeschu peena-pulweri, kofschinelli, kofschinella-salwi, Anilin eelch glahstehm un pulwerehm no daschadahm sortehm, ka arri raffinadi un Sawanna zulkuri un tehju no daschadahm sortehm pahrdohd wifsehtaki. 2

Ed. Zietemann & Co.
fawâ pall-kambari un pehrwju-bohdê.

Tai 7ta Dezember walfarâ irr no Wesselaustas muischas-krohga uofagta illa ahbulaina kchwe, 6 gaddus wezza, ar kupsu asti un kupsahm krehpehm, no widdeja leeluma, plez-ziga un branga eelch meefas un grubfneja. Kas par scho sagu kchwi Wesselaustas muischas waldifchanai, Zebfu kreife, skaidru stannu un usrahdischannu peeneffis, dabbuhs 10 rub. f. patezibas-almu.

Pehz ta no eelchliqun leetu augsta Ministeriuma preefch Ribgas Staueru Artela dohtu liffumu 2tra §, pastahw Artelis no nenofazzita Staueru flaita un teel te paschi ar wiffu Artela beedru pakauschannu Arteli usnemti, pee ta no usnemmiameem labba un gohdiga usweschana, wesselibâ, wesseli un stipri meefas-lohzehti un Staueru-darbu sinnaschana teel praffita-Pehz 11ta § teel ta par neddeku fapelnita nauda latrâ fesideenâ teem Stauereem, kas strahdajuschi, weenlibdsigi ismalfata un no wiffu Staueru pelmas lohpa preefch Artela kaffes atrehkinahis un paturrehts:

No illatra fugga lasta (kohfu prezges ween nê) 5 kap.
No latra 100 muzzu feblu 10
No latra lasta ar lohkeem peelahdeta fugga 2 1/2 "

Pehz §§ 9, 15, 16 un 23 teel no schabs aitrehkinaschannas wiffas tantora wajadsibas, ahrsteschannas to pee darba eewainotu jeb zittadi faksimmschu Staueru, nomirufschu apbchreschannas-naudas, palihdsibas-naudas tabdeem, kas zaur wahjibu woi zaur fahdu nelaimi tabdi paliffuschi, ka fawu usuru nespeh pelniht, tilpat ka Artela Staueru atrainehm un bahri-neem, wiffas atlihdsinaschannas par to no Stauereem Zolles mantahm, fuggineeseem jeb prezzehm padarritu trublumum un flahdi, — ismalfatas un no ta atillkuma weens pastahwigas kapitalis eetaifhts.

Scho teem Stauereem, kas pee Artela gribb peemeldeetes, bet wehi libds schim to naw darrifuschi, sinnamu darridami, mehs tohs usajzinajam taggad, kur Staueru darbs meerâ irr, pasteigtees fewi peemeldeht, lai warretu pehz liffuma Artela-lohzehtus fapulzeht un ns teem, kas peemeldejusches, tohs Arteli no jauna usnemmanus Stauerus wehl preefch fuggu braufschannas-laisa iswehleht, jo fuggu-darba laika Artela-lohzehtu fapulzschana darbu lawetu un wehlall peemeldejuscheeem tas flittums buhs, ka wiannus darba eefahfumâ newarrehhs pee darba peelikt, tapehz, ka darbs pehz tabs kahrtas, ka Staueri peemeldejuschees, tiks eerahdihts.

Peemeldejuchannas teel Artela tantori (Zuhlu-eelâ, Wolffschmidt lunga nammâ, N 32) ildeenâs peenemtas, kur arri tee no augsta Ministeriuma dohti liffumi tiks sinami darriti.

Tee Staueri, kas jau pee Artela prederr, teel usajzinati fawas fihmes bes laweschannas tantori fanemt un — ka no augsta Ministeriuma pawehlehts — pee zeppurehm nest.

Staueru Artela wezakee.

Pee Ribgas Staueru Artela peederrigeem Stauereem darram sinnamu, ka doktor kungs Hef, — kalku-eelâ N 8, pretti bahru-nammam, — Artela Staueru doktors irr; tabehl katris Artela Stauerus, kam doktors wajadsig, pee wianna drohschi warr pee-eet; doktor kungs arr' fazzihis, kurrâ apreekt katris bez malfas par Artela rebkinu tabs wajadsigas schles **Staueru Artela wezakee.**

Libds 16. Dezember pee Ribgas atnahfuschi 2339 fuggi un aigabijuschi 2348 fuggi. 2

Ubbildedams redattehs A. Leitan.

Drittehs pee Ernst Plates, Ribgâ.

No zensures atwehlehts.

Ribgâ, 16. Dezember 1866.